

ขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคของสมาชิกทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT) ตำบลในพื้นที่เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ ๘ (สงขลา, สตูล, ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส)

ลัดดาวัลย์ สุขุม สค.ม*, นลินี ช่วยดำรงค์ วท.ม.*

*สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่๑๒ จังหวัดสงขลา

ความสำคัญ ทีม SRRTตำบล เป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งแบบยั่งยืน เน้นหลักการเฝ้าระวังเหตุการณ์ (Event based surveillance) และการรายงานโรค เพื่อการประสานการควบคุมโรคที่รวดเร็วร่วมกับหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ และภาคประชาชน ผลการศึกษาค้นคว้าจะนำไปสู่การพัฒนาทีมให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับขีดความสามารถของทีมต่อไป

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินขีดความสามารถ วัดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเฝ้าระวังและควบคุมโรคของสมาชิกทีมSRRTตำบล และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ความรู้ความเข้าใจในบทบาทการเฝ้าระวังและควบคุมโรค กับขีดความสามารถในบทบาทการเฝ้าระวังและควบคุมโรคของสมาชิกทีมSRRTตำบล

วิธีการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นสมาชิกทีม SRRT ตำบลของอำเภอที่ได้รับคัดเลือกเป็นอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็งและอำเภอข้างเคียง ๑ อำเภอ ในพื้นที่เขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขที่ ๘ จำนวน ๓๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น และประยุกต์แบบสัมภาษณ์บุคคลากรที่เกี่ยวข้องในการประเมินอำเภอควบคุมโรคเข้มแข็ง กรมควบคุมโรค แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ ลักษณะทางประชากร ความรู้ความเข้าใจเรื่องบทบาทการเฝ้าระวังและควบคุมโรค และขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและควบคุมโรค วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และไคสแควร์

ผลการศึกษา สมาชิกทีม SRRT ตำบลประกอบด้วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขรพ.สต. ร้อยละ ๓๖.๐ เจ้าหน้าที่ อบต. ร้อยละ ๒๘.๔ และอสม. ร้อยละ ๓๕.๖ โดยเป็นเพศหญิงใกล้เคียงกับเพศชายร้อยละ ๕๑.๑ และ ๔๘.๙ ตามลำดับ อายุเฉลี่ย ๓๙.๓ ปี ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส ร้อยละ ๗๔.๙ มากกว่าครึ่งมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ ๕๔.๑ มีระยะเวลาปฏิบัติงาน ๑๑-๒๐ ปี ร้อยละ ๓๖.๐ รองลงมาปริญญาตรี ร้อยละ ๔๔.๑ มีรายได้มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท/เดือน ร้อยละ ๔๑.๐ รองลงมารายได้ ๑๐,๐๐๐-๒๐,๐๐๐/เดือน ร้อยละ ๓๗.๔ ส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเฝ้าระวังหรือการควบคุมโรค ร้อยละ ๘๗.๐ สมาชิกทีมSRRTตำบลมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทเฝ้าระวังและควบคุมโรคระดับดีร้อยละ ๕๙.๘ รองลงมาระดับปานกลางร้อยละ ๓๔.๔ มีขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคระดับดีร้อยละ ๖๑.๖ รองลงมาระดับปานกลางร้อยละ ๓๖.๙ และพบว่ารายได้ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตำแหน่ง และการได้รับการอบรมมีความสัมพันธ์กับขีดความสามารถในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคของสมาชิกทีมSRRTตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P<0.05$)

สรุปและวิจารณ์ ขีดความสามารถของสมาชิกทีม SRRT ตำบลในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเนื่องจาก สมาชิกทีมSRRTตำบลมากกว่า ๒ ใน ๓ เป็น เจ้าหน้าที่ รพ.สต.และ อสม.ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานเป็นระยะเวลานานมากกว่า ๑๐ ปี มีทักษะในการทำงาน ประกอบกับความรู้อย่างดีในบทบาทเฝ้าระวังและควบคุมโรคส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ มีการอบรมฟื้นฟูเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานเป็นระยะ และเมื่อหาการอบรมควรเน้นในเรื่องธรรมชาติของโรคและวิธีการควบคุมโรคที่สำคัญๆ เพื่อให้สมาชิกสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ